AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2013 / 52 • Mayıs 2013

ORTAK GÜVENLİK ÖRGÜTÜ'NÜN KIRGIZİSTAN ZİRVE TOPLANTISI

Alev KILIÇ

Taşkent Andlaşması ile 1992 yılında kurulan, Belarus, Ermenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Rusya ve Tacikistanın taraf olduğu, Rusyanın önderliğindeki ve bir bakıma NATOdan esinlenen Ortak Güvenlik Örgütü (CSTO) kısa bir süre önce, Bişkekte, Belarus ve Ermenistan dışında devlet başkanlarının katıldığı gayrı resmi bir zirve toplantısı düzenlemiştir. Belarusun halen Kırgızistan ile, devrik eski başkana ülkesinde iltica hakkı tanımış olması nedeniyle ciddi ikili sorunu bulunduğu göz önüne alındığında, Belarus devlet başkanının yokluğunun anlaşılabilir bir nedeni bulunmaktadır. Toplantıyı düzenleyenler ise durumu, toplantının esas itibarıyla Orta Asya sorunlarına odaklanacak olması ile izah yoluna gitmiştir.

Ermenistan Cumhurbaşkanının, Ermenistan bakımından bir emsali olmadık şekilde, zirveye katılmaması ise, daha karmaşık nedenlere dayanmaktadır. Katılmama kararı hem Rusyaya, hem de Batıya mesaj vermektedir. Rusyaya: Rusyadan aldığı gaz fiyatındaki artışa karşı duyulan öfke; Avrasya Ekonomik Birliğinin ilk adımı olan Avrasya Gümrük Birliğine katılması yönündeki baskıya karşı hoşnutsuzluk; Avrupa Birliği ve NATO ile ilişkileri geliştirme arzusu; ve nihayet Rusya dışişleri bakanının son dönemde Dağlık Karabağ konusundaki söylemlerinden duyulan rahatsızlık, hatta protesto ihtiyacı. Batıya mesaj ise, uzattığı elin olabilecek gerçekçi her türlü imkanla tutulması çağrısıdır.

Geçen yılki Moskova zirvesini izleyen Bişkek CSTO zirvesi, gayrı resmi olarak adlandırılmasına, Orta Asya konularına odaklanacağı söylemine rağmen, basına yansıyan gündemi ve ele alınan konular itibarıyla bölgeyi aşan, hatta küresel kapsamda bir nitelik taşımıştır. Görüşülen konular basında yer alınca uluslararası camianın ilgisi artmıştır. Dışişleri Bakanlarının ortak bildirisinde, Afganistan, İran, Suriye ve Dağlık Karabağ gibi güncel uluslararası sorunlara yer verildiği görülmüştür. Afganistana ilişkin olarak, uluslararası güçlerin 2014 yılında çekilmesinin bölgede yaratacağı olumsuz etkilerin en aza indirilmesini sağlamak üzere alınacak önlemlerin görüşüldüğü kaydedilmiştir.

İrandaki nükleer soruna askeri bir çözümün kabul edilemez olduğu ifade edilmiştir. Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşmasına taraf her ülkenin, uranyum zenginleştirme programı da dahil olmak üzere, barışçı bir programa kayıtsız hakkı bulunduğu belirtilmiştir. Suriyedeki gelişmelerden büyük endişe duyulduğu, bunalıma Suriyelilerin kendileri tarafından en hızlı şekilde çözüm bulunmasını desteklediklerı, Suriye Arap Cumhuriyetinin egemenliğine saygı duydukları, silahlı muhalefet grupları

mensuplarına yasa dışı silah teminine karşı oldukları kaydedilmiştir.

Ermenistan dışişleri bakanının da hazır bulunduğu bir ortamda, muhtemelen Ermenistanın duyduğu ciddi rahatsızlığa rağmen, Dağlık Karabağ sorunu zirvede ele alınan ve görüşülen önemli bir konu olmuştur. Dağlık Karabağ çatışmasının barışçı yoldan çözümlenmesinin altı çizilmiş, Minsk Grubu tarafından sürdürülen çalışmanın hızlı bir şekilde sonuçlandırılması gereği vurgulanmıştır.

Gelişmekte olan Ortak Güvenlik Örgütüne önemli bir ivme ve görünürlük kazandırdıktan sonra Rusya devlet başkanı Bişkekten, Avrasya Gümrük Birliğinin yönetim organı olan Avrasya Yüksek Ekonomi Konseyi (SEEC) toplantısına katılmak üzere Astanaya geçerken, Rusya bakımından, Avrasyadaki örgütlenme yol haritası hem güvenlik, hem ekonomi cephelerinde güçlenmiş görünmektedir. Astana toplantısına Bişkek CSTO zirvesine katılan tüm devlet başkanlarına ilave olarak, Belarus Cumhurbaşkanı ile örgütte gözlemci statüsü bulunan Ukrayna devlet başkanı da katılmıştır. Keza
gözlemci statüsünde olan ve daha önceki tüm Avrasya Ekonomik Konseyi toplantılarına katılmış bulunan Ermenistan Cumhurbaşkanı ise, dikkat çekici biçimde, bu toplantıya da katılmamıştır.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: KILIÇ, Alev. 2026. "ORTAK GÜVENLİK ÖRGÜTÜ'NÜN KIRGIZİSTAN ZİRVE TOPLANTISI ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2013 / 52. Mayıs 30. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/ORTAK-GUVENLIK-ORGUTU-NUN-KIRGIZISTAN-ZIRVE-TOPLANTISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır